



**БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ПРИРОДОНАУЧЕН МУЗЕЙ**

бул. Цар Освободител № 1, София 1000
тел./факс +3592 988 28 94 <http://www.nmnhs.com/>

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ПРИРОДОНАУЧЕН МУЗЕЙ
1000 София, бул. „Цар Освободител“ № 1
Регистрационен №, индекс и дата

208-РД-07/06.04.2020г.

До
Г-ЖА ИВЕЛИНА ВАСИЛЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И
ВОДИТЕ

Чрез
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Относно: Проект за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие

**УВАЖАЕМИ ГОСПОЖО ВАСИЛЕВА,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,**

Приложено Ви изпращаме становището на Националния природонаучен музей-БАН (НПМ-БАН), прието на Общото събрание на учените, състояло се на 31.3.2020, отнасящо се до предложения проект за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие.

НПМ възприема като цяло положително новия начин на управление на мрежата на Натура 2000, заложен в този проект. По този начин се усъвършенства нормативната уредба чрез прецизиране на отделни разпоредби, намаляване на административната тежест и съотнасяне на новия подход за управление на Натура 2000 в България и в приложимия специален закон – ЗБР.

Същевременно искаме да обърнем внимание на следното:

Предлаганите промени в Закона за биологичното разнообразие прехвърлят голяма част от отговорностите на МОСВ към Националния консултативен съвет за Натура 2000 и към комитетите на заинтересованите страни, като не изясняват достатъчно ясно всички принципи на тяхното функциониране. Нищо не задължава Министъра

на околната среда и водите да се съобрази с решенията на Националния консултативен съвет, чиято функция е единствено да "проследява и обсъжда напредъка в управлението на мрежата Натура 2000, прави предложения и дава становища по искане на министъра". Научният подход никъде не е разгледан и това е сериозна предпоставка за провал в цялостното управление на Натура 2000 в България. Никъде не е изяснено, че решенията на органите за управление, както и планирането и изпълнението на плановете за управление става на основата на системно извършвани научни изследвания на опазваните видове и местообитания. По т. 3, един от основните резултати, които се очакват от прилагането на проекта на Закон за изменение и допълнение на ЗБР е „Облекчаване на бизнеса и администрацията по отношение прилагането на регистрационните режими“. Това дискриминира останалите ползватели и е предпоставка за злоупотреби.

Съгласно чл. 11 от Директивата за местообитанията, страните членки са длъжни да осъществяват наблюдение на нивото на запазване на естествените местообитания и видове, при което особено внимание се отделя на приоритетните естествени местообитания и приоритетните видове. За съжаление, националните институции, имащи ангажимент към този процес, не успяват да го изпълнят подобаващо. Системни научни проучвания, активно подпомагани и финансирани от държавата, са твърде редки както в досега съществуващата система от защитени територии, така и в съществуващата повече от десетилетие мрежа Натура 2000.

Нещо повече, в опитите си формално да се справи със задълженията си по чл. 17, Министерството на околната среда и водите прехвърли с последното докладване всички проучвателни дейности по чл. 11 и цялото докладване по чл. 17 към търговски сдружения с недоказана научна експертиза. В същото време, водещите в изследванията на биоразнообразието научни центрове на Българска академия на науките и университетите са пренебрегнати. Трябва да отбележим и че липсата на актуална научна информация за състоянието на опазваните видове и местообитания, заедно с липсата на заповеди за тях и съответните мерки, води и до множество конфликти с управлението на частните имоти в защитени зони.

Във връзка с това няма как предлаганите от Национален консултативен съвет и комитети на заинтересованите страни да функционират нормално и съответно териториалните плановете за управление да бъдат адекватни. Трябва да бъдат заложили ясни законови задължения на Министерството на околната среда и водите и на Регионалните инспекции по околна среда да подпомагат организирането на постоянни, икономически ефективни, децентрализирани проучвания на опазваните видове и местообитания от страна на научните структури на БАН и университетите. От своя страна структурите на БАН и университетите да осигурят научна надеждност на проучванията, чрез публикуване на резултатите в научни публикации.

НПМ има дългогодишен опит в сътрудничеството си с дирекциите на трите български национални парка. Служители на НПМ са членове на техните

консултативни и научни съвети и съветват и оценяват тяхната работа. Във връзка с това недоумяваме защо териториите на трите национални парка са разделени за управление като Natura 2000 зони на няколко РИОСВ. Особено фрапантно е положението с Национален парк Централен Балкан, за чието биоразнообразие вече ще отговарят не една, а шест администрации – 5 РИОСВ (Стара Загора, Пловдив, София, Плевен и Велико Търново) и 1 ДНП Централен Балкан.

Като експерти-биолози констатираме, че опазваните видове от Natura 2000, са същите, които се опазват и със Закона за биологичното разнообразие. Не можем да разберем как наслагването на отговорности за едни и същи видове на различни институции и документи ще подобри тяхното функциониране.

Неразбираемо е и защо защитените зони на трите парка, които напълно съвпадат с техните територии, да не останат да се управляват от дирекциите на трите национални парка, като техните консултативни и научни съвети поемат отговорностите на регионалните съвети на заинтересованите страни.

НПМ предлага следните промени в законопроекта, които настояваме да се приемат:

1. Навсякъде в текста на законопроекта към органите за управление на защитените зони до РИОСВ да бъдат добавени и ДНП за тяхната територия.
2. Към чл. 116а, ал. 1 да се добави нова точка 5 – „обсъжда обобщените резултати от научните проучвания в защитените зони за предишната година и плана за научни проучвания за следващата година“ или въпросното задължение бъде записано като задължение на Националния съвет по биологично разнообразие, където академичната общност има по-голяма представителност.
3. Към § 18 в ал. 2 на чл. 116 да се посочат конкретно научните организации, които ще участват в Националния консултативен съвет за мрежата Natura 2000, като например: Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, Национален природонаучен музей, Софийски университет и др.

Мотиви: Според разпоредбите на ЗБР, следва да се ползва научната информация на научната общност. Това може да се случи, след като научните институции участват директно в консултантите съвети и органи на МОСВ. До този момент това е само пожелание. Обръщаме ви внимание, че научната общност не участва в докладването на биологичното разнообразие пред ЕС по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците, поради сериозен разрыв между МОСВ и научната общност. В това докладване участват сръбски и македонски учени, които нямат пълната информация за биологичното разнообразие и качеството на докладването рязко спада. Ако се регламентира точно участието на научните институции тези недостатъци ще бъдат избегнати.

4. Към чл. 117а, ал. 1 да се добави нова точка 8 – „изпълнява ежегодна програма за научни изследвания на видове и местообитания в защитените зони в сътрудничество със структурите на БАН и докладва резултатите от нейното изпълнение на националния орган по чл. 115а“.

5. В §20, чл. 117а, ал. 2, след думите „неправителствени организации“, да се запише „научни организации членове на Националния консултативен съвет за мрежата Natura 2000“.

Мотиви: Специалисти от Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания, Националния природонаучен музей, Софийския университет и др. работят на териториите на различните РИОСВ в страната, като същите могат да предоставят точна научна информация за биологичното разнообразие и местообитанията.

6. § 5., чл. 29 да се създаде нова алинея : „ал. 5 При определяне на мерките по ал. 3 се вземат предвид устойчивото ползване на възобновимите ресурси.

Мотиви: Този текст за възобновимите ресурси работеше при сега действащия закон. Необходимо е да се запази тази разпоредба и в този проект.

Настоящото становище е прието на ОСУ на НПМ-БАН с Протокол № 3 от 31.03.2020 г.



С ув

проф. д-р Павел Стоев

Директор на НПМ-БАН

